

Agredolça

Beatriz Picó García

Conte presentat en el 14è Premi de
narrativa curta per Internet TINET

Tinet
www.tinet.cat

Pâtisserie *La Petxina*.

El lloc era, en si, una d'aquelles imatges recurrent la memòria de les quals es perd entre els meus primers records, entre Sugus i injeccions de penicil·lina. No era una fleca com la d'en Vicente, on hom podia trobar tresors amagats (i alguna burilla també, no cal dir-ho) entre la massa de les seves barres, com si fossin faves al tortell de Reis. Tampoc no era una fleca-degustació, car que quan jo vaig començar a emmagatzemar records aquests establiments no existien, almenys a les petites ciutats de províncies com la meua, no. La Petxina era un cobejat lloc de desig, l'aparador on aturar-se, sempre, les tardes (que ara semblen estranyament nombroses) d'uniforme escolar i pediatra, el moment de somniar dolç just abans de pujar al pis de la camilla, la paleta a la boca i les receptes, una esfereïdora roda de la fortuna on la indesxifrable cal·ligrafia del pediatra podia sentenciar des dels petits potets de vidre que sabíem que eren injeccions fins a una ampla gama de xarops i sobres els noms dels quals, sobre tots els més deliciosos (Ardine, Pectosan) encara recordo.

Crec que havíem après a associar diagnòstic amb medicina, amb nom i tot. No puc recordar-ho pas.

Tanmateix, més que les coques de cireres i de crema, més que els pastissos d'un i fins i tot dos pisos de cobertes impossibles i farses de mil sabors, més encara que la nevera dels bombons, amb els seus mil pecats arrengrerats pels gustos, textures i colors de la xocolata, el que em cridava més l'atenció de La Petxina eren les iaies que la poblaven.

I sí, dic bé: aquests grupuscles de senyores, la menor de les quals havia trepitjat feia lustres la cinquantena, poblaven, literalment, La Petxina i semblaven viure allà. S'asseien en petites comunitats de dos, tres i fins i tot quatre individus, acolorits i nerviosos. Cap d'elles anava de dol rigorós encara que, presumiblement, la majoria devia d'haver enviudat. Prenien els seus cafès amb llet, croissants i brioixos amb alegre continència, amb una felicitat sense aldarulls que, encara avui, no per coneguda m'ha deixat de semblar fascinant. Parlaven molt, gesticulaven poc, amb moviments curts i nerviosos, com en *stacatto*, de la cara i les mans. Semblaven tenir la mesura justa de totes les coses inclosa la frontera, massa difusa per a una nena llépola com jo, entre la golafreria i l'empatx, i un repel·lent natural envers els nens, excepció feta d' (algunes) de les seves nétes, vestides i repentines com en un diumenge perpetu. Les dependents anaven amunt i avall, uniformades i amb els cabells recollits amb discretes cues de cavall a diferents alçades i una expressió indesxifrable a la cara. Sabien, bé per amarga experiència, bé per aquella saviesa innata que moltes dones tenen i se sol anomenar instint, que la mes mínima temptativa de confraternitzar amb qualsevol iaia, per innocent que semblés, es podia tornar, en un obrir i tancar d' ulls, un tir a matar disparat, implacable, al bell mig de la seva autoestima. Ja havia passat algun cop: les que ho havien presenciats ho recordaven prou bé i les que els l' havien explicat no volien presenciar-ho.

Les que ho havien sofert, no hi eren.

La meva memòria de nena les té com una espècie en

perill de extinció exòtica, cobejada i llunyana. Res tenien a veure aquests espècimens amb les *abuelas* i àvies del meu entorn infinitament més properes, mundanes, anguloses i fosques. Suposo que va ser llavors quan vaig començar a cobejar envers elles una ambigua mescla de sentiments enfrontats... No sabia dir si les odiava o envejava més perquè no pertanyien al meu món o perquè jo no pertanyia al seu.

I varen passar els anys. I va venir l' institut, i l' Oriol i, després, en Martí i la Rita. I, amb ells, la torre nova i l' Audi A3, i l'escola, i els matins enfeïnats, monòtons, i les tardes balbes de perruqueria i compres. I els sopars d'empresa, i les nits d'espera (*i com et penses que s'ha de pagar, si no, tot això?*) i les incerteses cada cop més certes, i les arquetípiques marques de carmí. I la piscina nova, i en Yoel, i el cant del cigne de la meva feminitat, i el fer-se, després d' ell, espremuda i lassa (com he odiat sempre, Déu meu, els maleïts noucentistes) aquest cop sense remissió possible. I l' infart, i l'hospital, i la pena, i la pau.

I vet aquí que, un dia, quan l' absència de l' Oriol havia esdevingut un buit palpable (i etern) a l'altre costat del llit en comptes d'una intermitent successió de frívols absències, quan les llàgrimes havien deixat pas a la sequera d' ulls i de cor que atorguen les certeses ben païdes... Llavors van aparèixer la Ruth i la Griselda i, tant si vols com si no, em vaig trobar asseguda en una cadira, a l'altra banda del mític aparador de la meva infantesa, amb un café amb llet servit en tassa de porcellana blanca amb lletera a banda, flanquejat per una superba ració de profiterols de nata coronats en tota

la seva esplendor per un bon raig de la xocolata desfeta més densa, negra i brillant que havia vist en tota la meua vida. I va ser així com vaig començar a xerrar amb les meues amigues com si ho hagués fet tota la vida (és que ho havia fet tota la vida!) assaborint sense presses el berenar. La decoració de la pastisseria no havia canviat... Les iaies semblaven les mateixes... Els mateixos pentinats sobris i alhora vius, els mateixos vestits acolorits i alhora elegants... I, per descomptat, aquelles arrugues que solcaven insolentment la meua carona no eren meues... Aquella senyora que seia a taula i parlava amb les seves amigues parapetada per una ració de profiterols de nata digna de la seva estampa no era jo!!!

Quedàvem cada dimarts per prendre el cafè. Allò va durar ben bé un parell d'anys.

La nena es va plantar davant de l'aparador i, decidida, va plantar els palmells de les mans al vidre. Era bruna i corpulenta, duia un uniforme d'escola i un parell de cues de cavall emmarcaven una cara meravellada, rodona i llépola. La mà de una dona, bruna i corpulenta com ella, la va fer desaparèixer del meu camp visual d'una estrebada.

-No hi trobes res de peculiar, en aquest lloc?

Les paraules de la Ruth em van arribar esmorteïdes, com de molt lluny. Vaig començar a explicar a les meues amigues tot allò del col·legi, el pediatra, les injeccions i els bombons.

-No, no, no va per aquí... Quants anys tens, maca?

Compliria seixanta-vuit en dos mesos... Però no hi veia

la relació, la veritat.

-Quantes dones realment velles veus aquí? Vull dir velles de debò, això és de crèpites, impedides, soles, demenciades...

Ara que ho deia... Cap. Ni ara, ni mai.

-Bé. I no se't fa estrany que el 95% de clients de La Petxina siguin dones vídues i grans però, alhora, vitals, eixerides i optimistes?

-Hmmmmmmmmm...

Normalment- va prendre el relleu la Griselda- això que ara t' explicarem nosaltres ho solen explicar les mares o, sobre tot, les sogres. Però ta mare, pobreta, no s'ho podria ni tan sols haver figurat i ta sogra... Bé...- la Griselda va concloure la frase torçant la boca amb una ganyota de disgust.

-Què?- M'estava començant a posar nerviosa.

Va ser llavors que les noies em van parlar de la Ració Especial.

La Ració Especial era el secret millor guardat i, alhora, la especialitat amb més renom de *La Petxina*. Consistia en una porció del teu pastís favorit amanit amb un polsim màgic que feia que, quan te' n anessis al llit després d'haver-te'l menjat, no te' n haguessis de preocupar de l'endemà. De retruc, podies viure tranquil·la i feliç fins que decidissis donar-te tan exclusiu capritxet, ja que ho faries un cop i només un cop a la vida. Calia demanar-la a la mestressa de la cafeteria, mai a alguna de les noies que hi treballaven, amb la fórmula: "*Si us plau, voldria prendre una Ració Especial de x*", sempre en persona i

sempre discretament, sense aldarulls, apropant-se a la caixa on ella portava cobrant els productes consumits a la pastisseria des de que tothom recordava. No cal dir que hom havia de consumir la ració, íntegra, abans d'abandonar l'establiment; les Racions Especials per emportar no estaven permeses sota cap concepte.

Que si era car? Home, una miqueta pujada de preu si que ho era, la Ració Especial... Però la tranquil·litat que compraves justificava el seu preu, car que fos elevat.

Vaig mirar les meves amigues, bocabadada. Sentia que m'havien posat i, alhora, m'havien tret un gran pes de sobre. Ara començava a entendre per què, a les nostres converses, la única que sempre semblava seriosament preocupada pels fills, els néts, les visites als metges i les pujades de absolutament tots els queviures al mercat era jo, si la Ruth patia una malaltia degenerativa que, si la ciència no hi posava remei, l'acabaria postrant en una cadira de rodes i la Griselda oblidava cada cop amb més freqüència els noms i les situacions més quotidianes.

Elles somreien tristament, amb l'agredolça satisfacció que dona el deure complert quan el que s'ha de fer es donar una mala notícia. La resta de la pastisseria va deixar de donar voltes a poc a poc, segons jo començava a relacionar... A entendre. Fora, la vida de la ciutat continuava fent soroll impetuosa, fora del nostre abast.

Tot d'una, em sentia molt, molt cansada.

El mes que ve la Ruth, la Griselda i jo ens en anem de creuer per les Illes Gregues. Hem arribat a la conclusió de que totes, cadascuna a la seva manera, ens ho hem

guanyat. Si més no, ens ho mereixem.

Allà hem de posar-nos d'acord en una qüestió força important.

No sabem encara quan cadascuna de nosaltres decidirà demanar la seva Ració Especial. En l'única cosa que, a dia d'avui, estem d'acord, és en que aquesta és una decisió tan important que no es pot prendre ni a la lleugera ni d'avançada, com si fos un pacte adolescent... Allò que els anys t'ensenyen, t'ho ensenyen bé. Tampoc tenim clar si farem un festí conjunt o cadascuna triarà, lliure i assenyadament, el moment de gaudir individualment del seu caprici.

A dia d'avui, però, totes tres estem d'acord en una cosa.

No hi ha dubte que serà un àpat memorable.